

DECYZJA

Na podstawie art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 12 października 1994 r., o samorządowych kolegiach odwoławczych (tj. Dz. U. z 2018 r., Poz. 570), art. 17 pkt 1, art. 127 § 2, art. 138 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r., Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2024 r., Poz. 572, dalej jako: „k.p.a.”)

w związku z odwołaniem wniesionym przez Piaskownię Siewierz Sp. z o.o. z siedzibą w Będzinie, na decyzję wydaną z powołaniem się na upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Siewierz przez Kierownik Wydziału Gospodarki Gruntami, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego w Urzędzie Miasta i Gminy Siewierz z dnia 28 lutego 2025r., znak sprawy: GOŚ.P.6220.000017.2024, którą orzeczono, cyt.: „odmówić wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia pn.: „Eksploracja sposobem odkrywkowym piasków ze złoża Siewierz II o powierzchni 1,51 ha”.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach w składzie:

Przewodnicząca składu orzekającego (spr)	- Kamila Koziara
Członek składu orzekającego	- Anna Kajzerek-Dziwoki
Członek składu orzekającego	- Katarzyna Stebnicka

na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 kwietnia 2025r.

orzekło:

uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 28 lutego 2025r., znak sprawy: GOŚ.P.6220.000017.2024, organ I instancji orzekł jak to opisano na wstępie. W uzasadnieniu decyzji organ ten przedstawił argumenty przemawiające za wydanym rozstrzygnięciem w sprawie.

Odwołanie od ww. decyzji w piśmie z dnia 17 marca 2025r. wniosła strona wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i rozstrzygnięcie sprawy przez organ II instancji. W uzasadnieniu odwołania podniesiono m.in. zarzuty odnośnie naruszenia przez organ I instancji przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, jak również zasady proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania o której mowa w art. 8 k.p.a. Podniesiono także, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest decyzją uznaniową, lecz decyzją związaną, co oznacza, że organ właściwy do wydania tej decyzji winien przeprowadzić postępowanie przewidziane przepisami ustawy. Organ prowadzący postępowanie jest zobligowany wydać decyzję, jeżeli inwestor spełni wymagania określone przepisami. Podkreślić przy tym należy, że bezpośrednio z zapisów tej ustawy wynikają przesłanki do odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Odmowa może zatem nastąpić jedynie w przypadku zaistnienia konkretnych okoliczności wykazanych w ustawie.

Pismem z dnia 27 marca 2025r., strona przedłożyła informację z księgi wieczystej nr CZ1Z/00058712/7- stan na dzień 15 października 2024r.

Pismem z dnia 21 marca 2025r., znak sprawy: GOŚ.P.6220.000017.2024 (data wpływu do Kolegium: 25 marca 2025r.) organ I instancji przekazał Kolegium ww. odwołanie wraz z aktami sprawy, podtrzymując swoje stanowisko w sprawie.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach ustaliło następujący stan prawny obowiązujący w dacie orzekania przez organ odwoławczy:

Kolegium wskazuje, że niniejsza sprawa toczy się w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U z 2024r., poz. 1112, dalej jako: ustawa).

Zgodnie z brzmieniem art. 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na

środowisko decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych: 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Przepis art. 59 ust. 1 ustawy stanowi, cyt.: „Przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko: 1) planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1.

Organ I instancji dokonał kwalifikacji przedsięwzięcia w oparciu o § 3 ust. 1 pkt. 40 lit. a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. Dz. U z 2019r. poz. 1839, ze zm., dalej jako: rozporządzenie), jako wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt. 27 lit. a) bez względu na powierzchnię obszaru górniczego.

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem decyzji administracyjnych enumeratywnie wymienionych w treści art. 72 ust. 1 pkt 1 – 28 oraz art. 72 ust. 1a i ust. 1b ustawy, przy czym wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie stosuje się w przypadkach wymienionych w ust. 2 i ust. 2a ww. artykułu.

Zgodnie z treścią przepisu art. 73 ust. 1 ww. ustawy postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia.

Stosownie do postanowień art. 74 ust. 3a ustawy, stroną postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wnioskodawca oraz podmiot, któremu przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie w wariantcie zaproponowanym przez wnioskodawcę, z zastrzeżeniem art. 81 ust. 1. Przez obszar ten rozumie się:

- 1) przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obszar znajdujący się w odległości 100 m od granic tego terenu;
- 2) działki, na których w wyniku realizacji, eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia zostałyby przekroczone standardy jakości środowiska, lub
- 3) działki znajdujące się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia, które może wprowadzić ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości, zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem.

W myśl ust. 3b ww. przepisu, prawo rzeczowe do nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, organ ustala na podstawie dokumentu, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, lub innych dokumentów przedłożonych przez wnoszącego podanie, przy czym domniemywa się, że dane zawarte w tych dokumentach są prawdziwe. Doręczenie dokonane na adres ustalony na podstawie dokumentu, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, jest skuteczne.

Ust. 3c ww. przepisu stanowi, że w przypadku gdy w dniu wszczęcia postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, zawiera nieaktualne dane lub w przypadku gdy dane te stały się nieaktualne na skutek śmierci jednej ze stron tego postępowania, nie stosuje się art. 97 § 1 pkt 1 i 4 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 80 ust. 1 ustawy przewiduje, że jeżeli była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, biorąc pod uwagę:

- 1) wyniki uzgodnień i opinii, o których mowa w art. 77 ust. 1;
- 2) ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- 3) wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa;
- 4) wyniki postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone.

W myśl ust. 2 ww. przepisu, właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim - z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, jeżeli plany te zostały odpowiednio uchwalone albo przyjęte.

Ust. 2a ww. przepisu stanowi, że przepisu ust. 2 nie stosuje się do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej dla inwestycji strategicznych.

Zgodnie z brzmieniem ust. 3 ww. przepisu, do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przepis art. 59a ust. 2 stosuje się.

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy stanowi, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga uzasadnienia.

W myśl ust. 2 ww. przepisu, uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezależnie od wymagań wynikających z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, powinno zawierać:

- 1) w przypadku gdy została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
 - a) informacje o przeprowadzonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę, i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa,
 - b) informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 - ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
 - uzgodnienia i opinie organów, o których mowa w art. 77 ust. 1,
 - wyniki postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
 - c) uzasadnienie stanowiska, o którym mowa w art. 82 ust. 1 pkt 4;
- 2) w przypadku gdy nie została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko - informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 63 ust. 1, uwzględnionych przy stwierdzeniu braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Ust. 3 ww. przepisu stanowi, że organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanej po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, niezwłocznie po jej wydaniu, podaje do publicznej wiadomości informacje o wydanej decyzji i o możliwościach zapoznania się z jej treścią oraz z dokumentacją sprawy, w tym z uzgodnieniami i opiniami organów, o których mowa w art. 77 ust. 1, a także udostępnia na okres 14 dni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu treść tej decyzji. W informacji wskazuje się dzień udostępnienia treści decyzji. Przepis stosuje się odpowiednio do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanej bez przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Kolegium po zapoznaniu się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym stwierdza co następuje.

W pierwszej kolejności Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach wskazuje, że przeprowadziło badanie wstępne wniesionego odwołania i stwierdziło że jest ono dopuszczalne. Następnie Kolegium przeszło do zbadania terminowości wniesionego odwołania i stwierdziło, że odwołanie zostało złożone w terminie.

Kolegium wskazuje dalej, że podstawą prawną do wydania orzeczenia przez organ odwoławczy jest art. 138 k.p.a. Stosownie zatem do postanowień art. 138 § 1 k.p.a. organ odwoławczy wydaje decyzję, w której: 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję - umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, albo 3) umarza postępowanie odwoławcze.

W świetle § 2 tego artykułu organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji, gdy decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Przekazując sprawę, organ ten powinien wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

Z treści wyżej przywołanego art. 138 k.p.a. wynika, że przepis ten zawiera zamknięty katalog decyzji organu odwoławczego. Oznacza to, że organ odwoławczy nie jest uprawniony do wydania decyzji o sentencji innej niż wymienione w komentowanym przepisie.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach, w oparciu o przedstawione powyżej ustalenia faktyczne jak i obowiązujący stan prawny zauważa, że zaskarżona decyzja organu I instancji nie może się ostać w obrocie prawnym. W związku z powyższym Kolegium postanowiło uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę organowi I instancji do ponownego rozpatrzenia, ponieważ zachodzą przesłanki wskazane w art. 138 § 2 k.p.a., w świetle którego organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji, gdy decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Przekazując sprawę, organ ten powinien wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy. Wyżej opisana decyzja kasacyjna może zostać wydana w przypadku łącznego wystąpienia dwóch przesłanek:

1. zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania,
2. konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie.

Ustawodawca nie przewidział innych okoliczności pozwalających na wydanie takiej decyzji kasacyjnej, przy czym zakres czynności jakie w ramach postępowania odwoławczego może przeprowadzić organ odwoławczy określa przepis art. 136 § 1 k.p.a.

Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 136 § 1 k.p.a. organ odwoławczy może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję. Oznacza to, że organ odwoławczy nie może prowadzić postępowania dowodowego zastępującego postępowanie dowodowe, które winien był przeprowadzić organ I instancji. W sytuacji, gdy organ I instancji orzekł pomimo tego, że nie dysponował niezbędnymi dowodami i dowodów tych nie przeprowadził, to w istocie nie nastąpiło rozpoznanie sprawy w rozumieniu merytorycznym w pierwszej instancji. Takiej wadliwości postępowania organ odwoławczy nie może konwalidować, ponieważ naruszyłby zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego wyrażoną w art. 15 k.p.a., zgodnie z którym postępowanie administracyjne jest dwuinstancyjne. Przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania dowodowego w szerszym zakresie niż pozwala art. 136 § 1 k.p.a. i zastąpienie w ten sposób organu pierwszej instancji w prowadzeniu postępowania wyjaśniającego pozbawiłoby stronę prawa do dwukrotnego merytorycznego rozpoznania sprawy administracyjnej. Kolegium stwierdziło, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w znacznym zakresie, a okoliczności wymagające wyjaśnienia mają kluczowe znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Nie może to nastąpić w uzupełniającym postępowaniu dowodowym, o którym mowa w art. 136 § 1 k.p.a.

Kolegium wskazuje również, że postępowanie administracyjne jest zorganizowanym procesem stosowania prawa, które obejmuje następujące etapy:

1. ustalenie stanu faktycznego sprawy w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego,
2. wybór przepisu prawnego znajdującego zastosowanie w sprawie,
3. dokonanie interpretacji tego przepisu,
4. subsumcję faktów uznanych za udowodnione pod wybraną normę prawną,
5. ustalenie wiążących konsekwencji prawnych – wydanie rozstrzygnięcia.

Wszystkie opisane wyżej etapy procesu stosowania prawa winny być przeprowadzone z poszanowaniem obowiązujących i znajdujących zastosowanie w sprawie przepisów prawnych; zarówno przepisów prawa materialnego, jak i przepisów proceduralnych. Zgodnie z art. 7 k.p.a. w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmując wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Natomiast stosownie do art. 77 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Zasada prawdy obiektywnej zawarta w art. 7 k.p.a. i rozwinięta w innych przepisach kodeksu postępowania administracyjnego, w tym w przepisie art. 77 § 1 k.p.a., ma fundamentalne znaczenie dla prawidłowego przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, które pozwoli dokonać subsumcji faktów uznanych za udowodnione pod stosowną normę prawną, a następnie doprowadzi do ustalenia konsekwencji prawnych tych faktów. Obowiązek wyczerpującego i rzetelnego zebrania materiału dowodowego związany jest z sytuacją procesową organu administracji publicznej, który jest „gospodarzem” postępowania i posiada duże uprawnienia w zakresie ukształtowania tego postępowania. W szczególności organ może w każdym stadium postępowania zmienić, uzupełnić lub uchylić swoje postanowienie dotyczące przeprowadzenia dowodu. Natomiast obowiązek wyczerpującego rozpatrzenia materiału dowodowego polega na dokładnym zapoznaniu się z tym materiałem, ustosunkowaniu się do każdego ze zgromadzonych w sprawie dowodów z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między nimi, aby uzyskać jednoznaczność ustaleń faktycznych i prawnych. Negatywne konsekwencje zaniedbania należących do organu czynności dowodowych nie mogą obciążać strony. Wykonanie obowiązku wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego winno odbywać się z uwzględnieniem norm wynikających z przepisów prawnych o charakterze proceduralnym.

Wydając decyzję odmowną w sprawie organ I instancji wywiódł, cyt.: „(...) Teren planowanej inwestycji nie jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Siewierz, przyjęte Uchwałą nr XX/158/2000 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 25 kwietnia 200r. (z późn. zm.) określa szereg działań o charakterze ekologicznym, mających na celu ochronę istniejących szczególnych wartości przyrodniczych. Działania te zostały szczegółowo opisane w pkt. 5 Studium (...). Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia stoi zatem w wyraźnej opozycji do rusztu ekologicznego i stanowi dla niego niewątpliwe zagrożenie. (...). Zgodnie z mapą hydrogeologiczną Polski (stanowiącą załącznik do Projektu robót geologicznych na rozpoznanie złoża kruszywa: "Siewierz-m" w m. Siewierz udokumentowanego w kat. C1 celem jego powiększenia -z 2014r., znajdującego się w sąsiedztwie), zwierciadła poziomów wodonośnych w

terenie objętym, opracowaniem oraz w jego sąsiedztwie zalegają stosunkowo płytko, bo ok. 10 m p.p.t., a zwierciadło poziomu użytkowego ok. 15 m p.p.t. (na rzędnej ok. + 290 m n.p.m.) oraz charakteryzują się słabą izolacją, przez co mogą zostać łatwo zanieczyszczone. (...). W dniu 20.02.2024r. została złożona petycja mieszkańców Gminy Siewierz wyrażająca kategorię ich sprzeciw wobec realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Petycja została podpisana przez 135 mieszkańców. W piśmie tym mieszkańcy podnieśli swoje obawy dot. zagrożenia dla sąsiednich budynków mieszkalnych i działek (...). Odnosząc się do powyższych sprzeciwów mieszkańców, tutejszy Organ uznał je za jak najbardziej zasadne. Uznał też, że w przedmiotowej sprawie należy mieć na uwadze troskę o środowisko i dobro mieszkańców. Tak licznie podpisana petycja mieszkańców dla tutejszego Organu jest priorytetem i nie może pozostać niezauważona. Uznając, że w rozpoznawanej sprawie należy mieć na uwadze troskę o dobro mieszkańców i środowisko, Organ I instancji uwzględnił w pełni argumenty mieszkańców zawarte w niniejszym postępowaniu. Argumenty te w połączeniu z uznaną wyżej argumentacją merytoryczną dały podstawę do odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia (...). Organ I instancji uznał, że potencjalna eksploatacja złoża "Siewierz II" stanowić będzie zagrożenie dla komfortu i jakości życia lokalnej społeczności (bliskość zabudowań) oraz środowiska naturalnego. Ponadto będzie sprzeczna z polityką przestrzenną gminy. Tego typu eksploatacja ze względu na jej charakter niesie za sobą skutki w postaci degradacji otaczającego terenu oraz naruszenie warunków hydrogeologicznych(...)". Kolegium nie podziela powyższej argumentacji i wskazuje co następuje.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ma charakter związany. Oznacza to, że w przypadku spełnienia przez wnioskodawcę łącznie wszystkich wymaganych prawem przesłanek właściwy organ jest zobligowany do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla określonego przedsięwzięcia. Z kolei podstawą do odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wystąpienie chociażby jednej z następujących przesłanek: 1) niezgodność planowanej inwestycji z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; 2) odmowa uzgodnienia przez organ współdziałający; 3) sprzeczność z innymi przepisami prawa; 4) brak zgody wnioskodawcy na zaproponowany przez właściwy organ wariant realizacji przedsięwzięcia inny niż proponowany przez wnioskodawcę. W każdym innym przypadku organ jest zobowiązany do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia. Przeprowadzenie postępowania w sprawie winno odbywać się z uwzględnieniem norm wynikających z przepisów prawnych o charakterze proceduralnym przy prawidłowym ustaleniu podmiotów, którym w myśl obowiązujących przepisów prawa służyć będzie status strony w tym postępowaniu. W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 6 czerwca 2023 r. (sygn. akt II SA/Lu 285/23, LEX nr 3580815), sąd ten podkreślił, cyt: „(...) Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest decyzją uznaniową, lecz ma charakter związany, co oznacza że odmowa ustalenia środowiskowych uwarunkowań może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie. Przesłanki odmowy zgody na realizację przedsięwzięcia stanowią: - niezgodność lokalizacji przedsięwzięcia z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (art. 80 ust. 2 u.i.o.ś.), - brak zgody wnioskodawcy na realizację przedsięwzięcia w innym wariantcie, niż wariant proponowany przez wnioskodawcę jeżeli w stosunku do proponowanego zaistniały przesłanki odmowy uzgodnienia warunków realizacji (art. 81 ust. 1 u.i.o.ś.), - wykazanie znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 (art. 81 ust. 2 u.i.o.ś.), - wykazanie, że przedsięwzięcie może wpływać negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61 Prawa wodnego (art. 81 ust. 3 u.i.o.ś.). (...) W tym kontekście podkreślić należy, że zgodność lokalizacji przedsięwzięcia, o której mowa w art. 80 ust. 2 u.i.o.ś. to zgodność z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a nie postanowieniami jakiegokolwiek innego aktu z zakresu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy. Powyższe oznacza, że sprzeczność lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie może stanowić podstawy do odmowy zgody na realizację przedsięwzięcia. Okoliczność negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, sama w sobie, nie stanowi podstawy do odmowy ustalenia środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia. Co więcej zauważyć należy, że negatywne oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na środowisko stanowi typową i nieodłączną cechę przedsięwzięć, co do których wydawana jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. (...)” Podobnie wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 19 maja 2016 r.(w sprawie o sygn. akt II OSK 2176/15 LEX nr 2083437), gdzie wyjaśniono, cyt: „(...) Artykuł 80 ust. 2 ustawy z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko obliguje organ wydający decyzję do stwierdzenia zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z planem miejscowym, nie zaś z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, co wynika z charakteru studium, które nie jest aktem prawa miejscowego (art. 9 ust. 5 u.p.z.p.), nie może stanowić podstawy wydawania decyzji o administracyjnej i ma znaczenie tylko przy sporządzaniu planu miejscowego (...).

Kolegium w pełni podziela powyższą argumentację. Powoływanie się przez organ I instancji na zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siewierz mające na względzie ochronę istniejących szczególnych wartości przyrodniczych nie mogą stanowić podstawy do odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Z tej przyczyny decyzja organu I instancji wymaga uchylecia w całości i przekazania do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji w myśl art. 138 § 2 k.p.a.

W nawiązaniu do powyższego zarzutu Kolegium wskazuje, że odmowa wydania decyzji środowiskowej nie może opierać się na podstawie sprzeciwu lokalnej społeczności (tak m.in. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 5 listopada 2020 r., w sprawie o sygn. akt II OSK 1964/19 LEX nr 3085956). Taka przesłanka odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie została bowiem uwzględniona przez ustawodawcę w myśl przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Negatywna opinia społeczeństwa o planowanej inwestycji nie może być podstawą odmowy wydania środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, powodem tej odmowy nie może być sprzeciw społeczny, czy protesty mieszkańców. Przepisy nakazują bowiem jedynie zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu i umożliwienie zgłoszenia uwag i wniosków, natomiast nie nakładają obowiązku uzyskania społecznej akceptacji dla przedsięwzięcia. Sprzeciw społeczeństwa wobec realizacji konkretnej inwestycji nie może być traktowany jako prawo weta, obligujące organ do wydania decyzji negatywnej dla inwestora. (tak m.in. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 29 października 2024 r., w sprawie o sygn. akt III OSK 2246/24 LEX nr 3783920). Podkreślić należy, że celem postępowania, w którym wydaje się decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, jest możliwie najlepsze zabezpieczenie środowiska przed negatywnym oddziaływaniem inwestycji a nie jej zablokowanie (vide wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 grudnia 2023 r., sygn. II OSK 1620/12). Zatem protesty społeczne kierowane przeciwko inwestycji należy dogłębnie ocenić, by poznać ich powód, jednak wystąpienie protestów nie powoduje automatycznie, że organ powinien uzyskać społeczną akceptację przedsięwzięcia. W sytuacji stawiania zamierzeniu inwestycyjnemu konkretnych zarzutów popieranych dowodami i podnoszenie istotnych dla oceny oddziaływania na środowisko okoliczności należy je wyjaśnić, a ocena ta nie może budzić wątpliwości. Co więcej podkreślenia wymaga, że sam sprzeciw lokalnej społeczności lub stron postępowania nie jest wystarczającą przesłanką do odmowy wydania decyzji środowiskowej. Zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu nie może być zatem rozumiane jako swoiste referendum nad dopuszczalnością proponowanej inwestycji (vide wyrok Naczelnego z 24 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2782/21). Tym samym także skala protestów nie może być warunkiem przesądzającym o ustaleniu bądź nieustaleniu środowiskowych uwarunkowań. Tymczasem w rozpatrywanej sprawie protest mieszkańców stał się podstawą odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. Takie działanie organu I instancji nie jest prawidłowe i nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Kolegium organ I instancji w prowadzonym postępowaniu nie wykazał wystąpienia przesłanek uzasadniających wydanie decyzji odmownej, o których Kolegium wskazywało wcześniej, tj.: 1) niezgodności planowanej inwestycji z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; 2) odmowy uzgodnienia przez organ współdziałający; 3) sprzeczności z innymi przepisami prawa; 4) braku zgody wnioskodawcy na zaproponowany przez właściwy organ wariant realizacji przedsięwzięcia inny niż proponowany przez wnioskodawcę.

Dodatkowo Kolegium wskazuje, że przypuszczenia organu I instancji co do negatywnego oddziaływania zamierzonego przedsięwzięcia na środowisko poprzez zanieczyszczenie poziomu wód, nie znajdują oparcia w zgromadzonym w aktach sprawy materiale dowodowym. W szczególności w opinii Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Katowicach z dnia 8 października 2024r., znak sprawy: CK.ZZŚ.4901.210.2024.KR, w której stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określono warunki dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Wskazać także należy, że skoro organ I instancji powziął wątpliwości na ww. okoliczność winien był wystąpić w toku postępowania do inwestora z wnioskiem o udzielenie stosownych wyjaśnień, czego jednak nie uczyniono.

W świetle powyższego, w ocenie Kolegium, decyzja organu I instancji została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Zgromadzony dotychczas przez organ I instancji materiał dowodowy nie wykazał bowiem słuszności stanowiska przyjętego przez organ I instancji w tym względzie. Wskazać przy tym należy, że przy ocenie podstaw do wydania decyzji, o której mowa w art. 138 § 2 k.p.a., należy kierować się zasadą dwuinstancyjności postępowania. W okolicznościach niniejszej sprawy przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego mogłoby godzić w zasadę dwuinstancyjności. Tymczasem w sytuacji, gdy zakres postępowania uzupełniającego wskazuje, że organ odwoławczy musiałby sam przeprowadzić postępowanie wyjaśniające w zakresie kwestii mogących mieć bezpośredni wpływ na treść decyzji, wydanie decyzji

rozstrzygającej sprawę co do istoty prowadziłyby do sytuacji, w której sprawa rozstrzygana byłaby w istocie w jednej instancji. Taki stan rzeczy natomiast powodowałby pozbawienie strony dwukrotnego rozpoznania jej sprawy przez dwa różne organy administracji, a zatem stanowiłby naruszenie zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, wyrażonej w art. 15 k.p.a. (tak m.in. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 stycznia 2022 r., sygn. akt II GSK 2678/21, Lex nr 3331208). Z powyższych względów żądanie Odwołującej się spółki w zakresie uchylenia zaskarżonej decyzji i orzeczenie przez organ II instancji co do istoty sprawy nie może zostać uwzględnione.

Dalej Kolegium stwierdza, że organ I instancji w toku postępowania uzyskał opinie organów współdziałających w sprawie, odnośnie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w których określono jednocześnie warunki dla przedmiotowego przedsięwzięcia. W szczególności w pkt. II postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 3 grudnia 2024r., znak sprawy: WOOS.4220.466.2024.JKS.3, wskazano na konieczność nałożenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach: obowiązku działań mających na celu poszanowanie i ochronę zasobów przyrodniczych na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, wyszczególnionych w pkt. 1-7c tego postanowienia. Organ I instancji w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji nie odniósł się do stanowiska organów współdziałających, poprzestając wyłącznie na ogólnym wskazaniu, że takie opinie zostały pozyskane w sprawie. Tymczasem, co potwierdza orzecznictwo sądów administracyjnych, organ wydając decyzję odmienną od uzyskanych opinii winien w treści decyzji wyjaśnić, z jakich powodów nie podziela stanowiska organu opiniującego (tak m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 29 czerwca 2020 r., sygn. akt II SA/Gl 1189/19 LEX nr 3035796). Ponownie prowadząc sprawę organ I instancji winien mieć na względzie powyższe wskazania Kolegium.

Kolegium wskazuje także, że zgodnie z poglądami doktryny prawa i stanowiskiem orzecznictwa sądowego, które Kolegium w pełni podziela, stwierdzić należy, że w wyniku uchylenia przez organ odwoławczy decyzji organu I instancji w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, organ I instancji w ramach ponownego rozpatrywania sprawy winien raz jeszcze wystąpić do organów współdziałających w sprawie o zajęcie stanowiska w trybie art. 64 ust. 3 ustawy, uwzględniającego łącznie uwarunkowania, o których mowa w art. 63 ust. 1 ustawy poprzez wydanie opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Dalej, Kolegium stwierdza, że organ I instancji wydając zaskarżoną decyzję naruszył brzmienie art. 84 ust. 2 ustawy, poprzez jego niezastosowanie w sprawie. Zgodnie z treścią tego przepisu, charakterystyka przedsięwzięcia stanowi załącznik do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Tymczasem zaskarżona decyzja nie zawiera tego elementu. Nie ma znaczenia przy tym, że w rozpatrywanym przypadku organ I instancji odmówił wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Tego rodzaju rozstrzygnięcie nie zwalania organu prowadzącego sprawę od pominięcia powyższego obowiązku. Zgodnie z poglądami doktryny prawa i stanowiskiem orzecznictwa sądowego, które Kolegium w pełni podziela, stwierdzić należy, że charakterystyka przedsięwzięcia powinna zawierać podstawowe dane o przedsięwzięciu. Tymczasem organ I instancji wydając decyzję w sprawie nie sporządził charakterystyki przedsięwzięcia, czym naruszył brzmienie ww. przepisu art. 84 ust. 2 ustawy.

W nawiązaniu do powyższego zarzutu stwierdzić należy, że uzasadnienie zaskarżonej decyzji nie odpowiada wymogom zarówno art. 107 § 2 k.p.a. jak i art. 107 § 3 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem art. 107 § 2 k.p.a., przepisy szczególne mogą określać także inne składniki, które powinna zawierać decyzja. Skoro zatem przepisy ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tj. m.in. art. 84 ust. 2 tej ustawy wymagają załączenia do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – charakterystyki przedsięwzięcia, to taki załącznik do decyzji winien zostać przez organ wydający decyzję uwzględniony.

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 107 § 3 k.p.a., uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienie stanowi integralną część decyzji i jego zadaniem jest wyjaśnienie rozstrzygnięcia, stanowiącego dyspozytywną część decyzji. W decyzji treść uzasadnienia prawnego i faktycznego winny się wzajemnie przeplatać i uzupełniać. Obowiązek jego sporządzenia wiąże się także z wyrażoną w art. 11 k.p.a. zasadą przekonywania, która zobowiązuje organy administracji publicznej do dołożenia szczególnej staranności w uzasadnieniu swoich rozstrzygnięć. Zadaniem uzasadnienia faktycznego jest wskazanie faktów i dowodów, które legły u podstaw wydania decyzji. Uzasadnienie faktyczne winno zawierać ustosunkowanie się do tych faktów i dowodów, które przemawiają za podjętym rozstrzygnięciem. Uzasadnienie to winno również zawierać

ustosunkowanie się organu do tej części faktów i dowodów, którym organ administracji nie przyznał mocy dowodowej przy podejmowaniu decyzji, a zatem będzie to ta część dowodów, która została przez organ administracji oceniona negatywnie. Tymczasem zaskarżona decyzja wobec stwierdzonych nieprawidłowości nie zawiera ww. elementów. W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 25 stycznia 2011 r. (sygn. akt II GSK 96/10, Lex nr LEX nr 952870), który Kolegium w pełni podziela, sąd ten wyjaśnił, cyt.: „W szczególności decyzje odmowne (negatywne) lub częściowo odmowne dla wnioskodawcy powinny być przekonująco i jasno uzasadnione, zarówno co do faktów, jak i co do prawa, tak, aby nie było wątpliwości, że wszystkie okoliczności istotne dla sprawy zostały głęboko rozważone i ocenione, a ostateczne rozstrzygnięcie jest ich logiczną konsekwencją. Z decyzji musi zatem wynikać między innymi, iż organ nie pozostawił poza swoimi rozważaniami argumentów podnoszonych przez stronę, nie pominął istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy materiałów dowodowych lub nie dokonał oceny tych materiałów wbrew zasadom logiki lub doświadczenia życiowego”.

Dalej Kolegium stwierdza, w oparciu o zgromadzony w tym postępowaniu materiał dowodowy, iż w rozpatrywanej sprawie wystąpiły przesłanki wyłączenia organu. Z akt sprawy wynika bowiem, że stroną w postępowaniu zakończonym zaskarżoną decyzją jest Gmina Siewierz - reprezentowana przez Burmistrza Miasta i Gminy Siewierz- jako właściciel nieruchomości oznaczonej geodezyjnie nr: 1393, znajdującej się w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia, co wynika z załączonej do wniosku mapy z zasięgiem oddziaływania inwestycji. Tymczasem, w ślad za wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 9 września 2014r., (sygn. akt: II SA/Gl 457/14, opublikowanego w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych) wskazać należy, cyt.: „(...) W pierwszej kolejności w całej rozciągłości podzielić należy przekonanie Kolegium, że z uwagi na okoliczności faktyczne i prawne sprawy organ pierwszej instancji winien był obligatoryjnie rozważyć i w razie potrzeby zastosować stosowną procedurę prawną, czy w sprawie nie zachodzą przesłanki wyłączenia organu. Wskazać w tym miejscu należy, iż stronami w postępowaniu zakończonym zaskarżoną decyzją były m. in. Skarb Państwa oraz Gmina P. jako właściciele działek położonych w sąsiedztwie planowanego przedsięwzięcia. W efekcie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym Prezydent Miasta P. występował jednocześnie w trzech rolach: jako reprezentant Gminy, w sposób oczywisty zainteresowanej rozstrzygnięciem sprawy albowiem planowana inwestycja oddziaływać ma m. in. na nieruchomości stanowiące własność Gminy, jako reprezentant Skarbu Państwa, którego nieruchomości także znajdują się w obszarze oddziaływania inwestycji, również zatem zainteresowanego rozstrzygnięciem i jako rozpoznający wniosek W. S. organ pierwszej instancji. Przypomnieć zatem należy, iż w celu zagwarantowania bezstronności organu art. 24 i 25 kodeksu postępowania administracyjnego przewidują sytuacje, w których pracownik organu administracji publicznej bądź organ podlegają wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie. W sytuacji zatem gdy obiektywizm organu może rodzić wątpliwości z uwagi na jego zaangażowanie w sprawę w charakterze reprezentanta stron o często odmiennych interesach niż wnioskodawca, rozważenie przesłanek determinujących wyłączenie było obowiązkiem organu. Uzasadnione wątpliwości co do właściwości organu wydającego w niniejszej sprawie decyzję pierwszoinstancyjną niewątpliwie uprawniały Kolegium do uchylenia decyzji pierwszoinstancyjnej. (...)”. Kolegium wyjaśnia zatem, że w świetle postanowień art. 24 § 1 k.p.a., pracownik organu administracji publicznej podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie:

- 1) w której jest stroną albo pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na jego prawa lub obowiązki,
- 2) swego małżonka oraz krewnych i powinowatych do drugiego stopnia,
- 3) osoby związanej z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
- 4) w której był świadkiem lub biegłym albo był lub jest przedstawicielem jednej ze stron, albo w której przedstawicielem strony jest jedna z osób wymienionych w pkt. 2 i 3,
- 5) w której brał udział w wydaniu zaskarżonej decyzji,
- 6) z powodu której wszczęto przeciw niemu dochodzenie służbowe, postępowanie dyscyplinarne lub karne,
- 7) w której jedną ze stron jest osoba pozostająca wobec niego w stosunku nadrzędności służbowej.

Bezsprzecznie w przedmiotowej sprawie Burmistrz Miasta i Gminy Siewierz jest organem, który w przedmiotowej sprawie orzekał w pierwszej instancji. Jest on również organem wykonawczym i reprezentantem strony tego postępowania – Gminy Siewierz i działa w Jej imieniu, w tym składa prawem przewidziane oświadczenia. Zatem w świetle art. 24 § 1 pkt. 4 k.p.a., jako podmiot reprezentujący stronę postępowania podlega on wyłączeniu z przedmiotowego postępowania dotyczącego wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia. Wyłączenie to następuje z mocy prawa i zbędne jest wydawanie w tej sprawie odrębnego postanowienia. Zgodnie zaś z treścią art. 24 § 4 k.p.a. wyłączony pracownik powinien podejmować tylko czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes

społeczny lub ważny interes stron. Wyłączenie Burmistrza Miasta i Gminy Siewierz z mocy prawa pociąga za sobą również wyłączenie pozostałych pracowników Urzędu Miasta i Gminy Siewierz, którym Burmistrz Miasta i Gminy Siewierz mógłby udzielić ewentualnego pełnomocnictwa. Ponieważ z akt sprawy wynika, że zaskarżoną decyzję wydała Kierownik Wydziału Gospodarki Gruntami, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego w Urzędzie Miasta i Gminy Siewierz, działająca z upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy Siewierz, zatem decyzja ta jest w istotny sposób wadliwa. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem doktryny prawa wydanie decyzji z naruszeniem przepisów o wyłączeniu pracownika skutkuje wadliwością tych decyzji. W odniesieniu do decyzji nieostatecznej rodzi to możliwość jej zmiany lub uchylecia w postępowaniu odwoławczym, natomiast w stosunku do decyzji ostatecznych – wznowienie postępowania (art. 145 § 1 pkt. 3 k.p.a.; E. Mzyk, Wznowienie postępowania..., s. 19 i n.). (Czesław Martysz, Komentarz do art. 24 k.p.a., stan prawny: 2010.08.01, Lex). Powyższe oznacza, że w odniesieniu do postępowania zakończonego zaskarżoną decyzją, organ I instancji – Burmistrza Miasta i Gminy Siewierz – w toku ponownego rozpatrywania sprawy, powinien wystąpić do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach z wnioskiem o wyznaczenie innego organu do załatwienia przedmiotowej sprawy.

W tym miejscu, Kolegium wskazuje, że wniesienie odwołania przenosi na organ II instancji kompetencję do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy indywidualnej. Zasadą jest, iż organ odwoławczy wydaje rozstrzygnięcie co do istoty sprawy, co następuje stosownie do treści art. 138 § 1 pkt. 1 k.p.a. poprzez wydanie rozstrzygnięcia merytorycznego, polegającego na utrzymaniu w mocy zaskarżonej decyzji, uchyleniu zaskarżonej decyzji w całości lub części i w tym zakresie wydaniu orzeczenia co do istoty sprawy bądź uchyleniu tej decyzji i umorzeniu postępowania pierwszej instancji (art. 138 § 1 pkt. 2 k.p.a.), bądź też umorzeniu postępowania odwoławczego (art. 138 § 1 pkt. 3 k.p.a.) Odstępstwo od tej zasady stanowi art. 138 § 2 k.p.a., zgodnie z którym, cyt.: „Organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji, gdy decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Przekazując sprawę, organ ten powinien wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy”. W rozpatrywanym przypadku z uwagi na stwierdzone przez organ odwoławczy uchybienia o charakterze zasadniczym, postępowanie winno zostać przeprowadzone w I instancji ponownie w całości. Koniecznym zatem jest uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji. Jednocześnie w rozpoznawanej sprawie, organ odwoławczy nie mógł uzupełnić materiału dowodowego w myśl przepisu art. 136 § 1 k.p.a., który stanowi, że organ odwoławczy może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję. Uzupełnienie materiału dowodowego oznaczałoby w istocie przeprowadzenie od nowa postępowania wyjaśniającego. Rozwiązanie tego rodzaju naruszałoby prawo strony do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ odbierałoby stronie możliwość weryfikacji rozstrzygnięcia organu niższego stopnia przez organ wyższego stopnia. Zgodnie z treścią przepisu art. 15 k.p.a., cyt.: „Postępowanie administracyjne jest dwuinstancyjne”, a zatem organ odwoławczy i postępowanie, które przed nim się toczy nie może zastępować postępowania przed organem pierwszej instancji, aczkolwiek organ odwoławczy jeszcze raz rozpatruje sprawę w jej całokształcie. Postępowanie odwoławcze jest postępowaniem weryfikującym rozstrzygnięcie organu pierwszej instancji i ewentualnie w niezbędnym zakresie uzupełniającym materiał dowodowy zgromadzony przed organem niższej instancji. Nie może ono zatem wchodzić w rolę postępowania administracyjnego, ponieważ naruszałoby prawo strony do rzetelnej kontroli rozstrzygnięć organów niższego rzędu. Potwierdzeniem powyższego jest stanowisko sądów administracyjnych, m.in. w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 18 stycznia 2012 r. (sygn. akt II SA/Gl 610/11), sąd ten stwierdził, cyt.: „Organ odwoławczy może przeprowadzić jedynie uzupełniające postępowanie dowodowe. Przeprowadzenie przez organ odwoławczy całego postępowania wyjaśniającego lub też postępowania wyjaśniającego w znacznej jego części pozbawiłoby strony służącego im prawa odwołania”.

Odnosząc się z kolei do treści odwołania, Kolegium zauważa, że podzieliło w znacznej części argumenty zawarte w tymże odwołaniu dotyczące nieprawidłowości przy przeprowadzaniu postępowania przez organ I instancji – co znalazło odzwierciedlenie w niniejszym rozstrzygnięciu oraz w treści uzasadnienia niniejszej decyzji. Odnosząc się do pozostałych zarzutów odwołania wskazać przyjdzie, iż podnoszone przez stronę okoliczności będą wymagały zbadania przez organ I instancji w ponownie prowadzonym postępowaniu, a w związku ze stwierdzonymi brakami postępowania ustosunkowanie się do nich w postępowaniu odwoławczym oznaczałoby wkroczenie w kompetencje organu I instancji. W szczególności organ I instancji winien odnieść się do zarzutu Odwołującej się spółki, iż na terenie gminy Siewierz realizowane są przedsięwzięcia o kilkunastokrotnie większej skali, polegające na eksploatacji kopalni, znacznie bardziej

uciążliwe dla mieszkańców i środowiska, które uzyskały pozytywną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach i uzgodnienie koncesji na eksploatację.

Realizując zasadę dostępu do informacji publicznej o środowisku, na podstawie art. 21 ust. 2 pkt. 9 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku w związku z art. 3 ust. 1 pkt. 11 lit. a, b i c ustawy oraz art. 85 ust. 3 ustawy, o decyzji niniejszej obwieszczone na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach oraz w siedzibie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach na tablicy ogłoszeń, a także zwrócono się do organu I instancji o podanie jej do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscu planowanego przedsięwzięcia.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Decyzja niniejsza, w myśl art. 16 § 1 k.p.a., jest ostateczna, nie przysługuje na nią skarga do sądu administracyjnego, jednak strona niezadowolona z treści decyzji może wnieść od niej sprzeciw do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Wymogi formalne sprzeciwu określają art. 46, 47, art. 64b § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tj.: Dz. U. z 2024 r., poz. 935, ze zm.). Wniesienie sprzeciwu od niniejszej decyzji wymaga uiszczenia wpisu stałego w wysokości 100 zł. Strona może ubiegać się o zwolnienie od kosztów sądowych albo przyznanie jej prawa pomocy, obejmującego zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata lub radcy prawnego. Zasady przyznawania prawa pomocy oraz skutki przyznania określają art. 243 – 262 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. (tj.: Dz. U. z 2024 r., poz. 935 ze zm.).

Członek
Samorządowego Kolegium
Odwoławczego w Katowicach
dokument podpisany elektronicznie
przez: Anna Kajzerek-Dziwoki

Członek
Samorządowego Kolegium
Odwoławczego w Katowicach
dokument podpisany elektronicznie
przez: Kamila Koziała

Członek
Samorządowego Kolegium
Odwoławczego w Katowicach
dokument podpisany elektronicznie
przez: Katarzyna Stebnicka

Otrzymują:

1. Piaskownia Siewierz Sp. z o.o., ul. Siemońska 4, 42-500 Będzin- przez e-doręczenie PUH, 2. Burmistrz Miasta i Gminy Siewierz- przez e- doręczenie PURDE, 3. Pozostałe strony- w trybie art. 49 k.p.a. - poprzez obwieszczenie. Do wiadomości: Dyrektor Zarządu Zlewni, PGW Wody Polskie w Katowicach- przez e-doręczenie:AE:PL-15900-87340-CHEAS-23, 2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, przez e-doręczenie: AE:PL-50844-78007-IRSIV-24

Klauzula informacyjna

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) informuję, że:

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Samorządowe Kolegium Odwoławcze z siedzibą w Katowicach, ul. H. Dąbrowskiego 23.

Inspektorem Ochrony Danych w Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Katowicach jest Krzysztof Morkis, e-mail: IOD@katowice.sko.gov.pl

Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji ustawowych zadań Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach na podstawie:

art. 6 ust. 1 lit. c ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.

art. 9 ust. 1 lit. g ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.

art. I oraz art. 2 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych.

Dane osobowe nie będą udostępniane podmiotom innym niż upoważnione na podstawie prawa lub zawartych umów.

Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane od momentu zakończenia postępowania przez okres co najmniej 10 lat.

Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawienia oraz prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego (tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych).

Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały profilowaniu.

PREZES
Samorządowego Kolegium Odwoławczego
w Katowicach
Grzegorz Łaszczyca